

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 41. De deserendis Taiaobanæ factionis oppidis agitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

breve fuit solatium, hostibus sequenti die in villas oppido proximas effusis, & populationem solitâ crudelitate facientibus. Quibus iterum obviam factus, conspecto Mamaluco acinacem iteratâ savitie in Neophytum, quem vulneraverat, vibrante, ausus est in patricidâ brachium involare, vociferans, malle se, quam carissimum in Christo filium, feriri. Sed Mamaluci fectâ urbanitate eum cingentes, & per sarcasmum, ne nimium irasceretur, obsecrantes, occasionem dedere Neophytis suis procul id spectantibus existimandi, Patrêm suum à Mamalucis circumventum occisumque fuisse. Quæ fama, quamvis falsa, plurimis salutis fuit; trecentis omninò Xaverianorum capitibus, ne Pastore destituti præda lupis fierent, citatissimâ fugâ ad vetera Guairaniæ oppida elapsis: quorum non paucis è fuga retractis vincula prædones iniecere, aliis alibi eandem fortunam expertis. Trecentos Sylvester Pastor hinc inde conquestos ab servitute conservavit, & octodecim à prædonibus recuperavit, quos omnes Joanni Suario, in auxilium recens appulso, in tutum recipiendos tradidit. Mamalucis interim, more suo, munitione è palis factâ extra oppidum captivos includentibus, aut magnis catenarum nexibus insertos, ne elaberentur, arctantibus. Antonius Ruifius ubi ad Divi Xaverii portum, dissipatâ jam gente, appulit, immenso dolore dirigit. Christophorus Mendoça eò, etiam invasionis nescius, appellens, manipulum Ethnicorum abs se recens è sylvis reductum, re cognitâ, continuo labore, ad vetera oppida extra præsentis periculi aleam, quantâ potuit celeritate, deduxit. Eo in rerum statu Villaricani advenere, qui in Mamalucos inveciti, uno è suis occiso, & altero vulnerato, pedem referentes, nunquam deinde adduci potuerunt à Provinciali, qui cum ipsis venerat, ut secundum impetum ad captivos liberandos tentarent. Igitur postquam Pindovius, Nivatingiënsis coloniæ destructæ dux, tractâ in partes numerosâ fœderatorum multitudinem, prædonibus se tradidit, templum oppidumque Divi Xaverii destructum est, tanto Sociorum omnium dolore, quanto superioribus annis ad reducendos ferocissimos antropophagos labore constructum fuerat. Id oppidum mille & quingentas familias aliquando computarat, ex quo numero vix quingenta capita è prædonum furore erepta, secundo Tibaxiyâ, ad vetera oppida Provincialis remisit. Non hic stetit invasionis lues: nam Sancti Josephi colonia, inter Sancti Xaverii & Sancti Ignatii oppida media, sola trepidatione destructa est, ejus incolis Mamalucorum metu fugâ dilapsis, aut in eorum manus prolapsis. Et quia tot oppidorum destructorum reliquæ veteribus coloniis oneri esse poterant, Provincialis non procul Laureto, ut mutuâ se vicinitate defenderent, novum oppidum, ad quod incolendum concurrerent omnes ii, qui prædonum furem evaserant, specioso magis & prudenti, quam profuturo consilio, construi iussit.

Aliquot capita conservantur.

TUSAC

Pindovius Mamalucis se tradidit.

Quingenta capita oriuntur.

CAPUT
XLI.
De deferendis Tãaobanæ factionis oppidis agitur.

Tãaobanæ factionis factus.

Nuncium de Mamalucis.

Pars esse resistendum hostibus.

His rebus ordinatis, Provincialis Vasquius cum Antonio Ruifio & aliis Sociis ad juvanda Tãaobanæ factionis oppida celerrimè contendit: nam rumor increbuerat, non ex vano acceptus, sub numerosissimis signis Mamalucos & Tupicos, in reliquæ Guairaniæ perniciem conjuratos, adventare. Circa Tãaobæ terras tria oppida Societas erexerat, quorum unum Archangelis dicatum, suprâ mille familias censebat. In Sancti Thomæ oppido octingentæ familiæ se aggregaverant, & Simon Maçeta in reâdificata Jesu-Mariana colonia tantam Barbarorum multitudinem Guiraveranæ factionis denuò reduxerat, ut vix à primo splendore differre videretur. Hinc dum appulit Provincialis, & coram vidit ferocem nuper Antropophagorum gentem, ita jam ad honestam piamque vitam proclivem, ut quotidie neminem aut Catechesi adesse, aut religiosè festos dies celebrare, aut utilia animis corporibusque monita audire pigeret, non potuit non laudare dexteram Excellsi, qui ex lapidibus his fecerat tot filios Abraham. Socios verò Divinæ bonitatis instrumenta, amplexus hortabatur, ut quo pede cœpissent, porrò pergerent. In his rebus versanti rursus nunciant exploratores, Mamalucorum cohortes non procul abesse. Quare Provincialis, adhibitis quotquot potuit in consultationem Sociis, à singulis percunctatur, quid in re trepida factitandum putarent? Plerique responderunt, duos esse modos Tãaobæ populos juvandi: si nempe ad resistendum hostibus animarentur, aut ad

tutiora

tutiora loca ducerentur. Qui resistendum existimabant, movebantur præsertim numero Neophytorum Catechumenorumque, quos Ethnici ipsi juvarent, si in auxilium pro communi causa vocarentur. Addebant, transmigracione indubiè præscindi spem juvandi tot Ethnicorum millia, Societatis curæ se tradere volentium. At qui transmigracionem suadebant, præfati nihil se magis in votis habere, quam pro ovibus suis vitam ponere, non metum mortis allegabant, sed cognitum Mamalucorum Tupicorumque furorem, quorum pauci immensam Barbarorum multitudinem aut in servitutem redegerant, aut sædè trucidarant. Indos corpore nudos sagittis arundineis uti, quarum propter bicubitalem longitudinem levitatemque infirmus ferè & incertus est ictus, fierique non rarò, ut volantes sagittas per contemptum latrones manu avertant, aut thoracibus, gossipio fartis, indemnes excipiant. Mamalucos verò ensibus & bombardis armatos, tractandi belli peritiã nihil admodum ab Europæis differre. Nec dubium esse, quin ferius ocyus totam gentem abigerent. Satius itaque videri, quoscumque possent, in tutum fugã retrahere, quam inermes armatis, expertisque hominibus, exponere, & tandem post multorum stragem cæterorum omnium jacturam facere. Huic parti assentiens Provincialis decrevit, recensita tria oppida quamprimùm ad proxima præcipitio Guairaniæ loca, eo sine esse transferenda, ut & longinquitate se tuerentur, & si res ferret, superato præcipitio, ad Paranae colonias descenderent. Quã re Socii commendatã, flexo per Lautetanum oppidum itinere, inexplicabili mœrore obrutus, secundo Parana, remenso iterum præcipitio, ad reliquæ Provinciæ res ordinandas properavit.

Vix Provincialis abierat, cum nunciatum est, hostem infesta omnia præ se agere. Quare maturatum transmigracionis consilium est. Ludovico Ernòto commissa cura fuit, supellectilem sacram domesticamque destruendorum oppidorum secundo flumine in tutum recipiendi, qui sexagesimo ab discessu die ad conductum locum res & homines sibi commissos æquali labore ac felicitate, nullo amisso, deposuit. Petrus Spinosa, Didacus Salazarius, Didacus Rançonierius, Nicolaus Enartius, Ignatius Martines, quotquot potuere barbaros præ se agentes, periculo eripere contendebant. Simon Maçeta Jesu-Marianos in tutum recipiens, dum ad transfugarum manipulum divertit, oraturus, ut secum vellent transmigrare, non tantum repulsam tulit, sed etiam duobus comitibus spoliatus, sine comitatu ad suam turbam redire coactus est. Christophorus Mendoça destructorum extra Taiaobæ regionem & Sancti Thomæ oppidorum reliquias, ne perirent, abigebat. Ibant omnes per sylvas & immensam solitudinem nullo fermè comœatu, & quia plerique aut fame cruciabantur, aut itinerum difficultatibus impares erant, revocante eos amore patriæ, passim ab incepto itinere redibant; ingenti Sociorum cruciatu oves suas in luporum fauces sponte suã se præcipitare dolentium. Unam ex his turmis Christophorus Mendoça ab reditu revocare tentans, pænè mortem reperit, quam elevato jam ferro intulisset ferox Indus, nî circumstantes Neophyti imminentem jam à tergo ictum avertissent. Aliqui Gualachorum furorem experti, aut sædè trucidati, aut antiquo more servituti reservati sunt. Nec deerant Indorum abactores miserorum libertati insidiantes. Ubique mœror, ubique timor, ubique mortes in itinere fatiscientium cernebantur, inter quos labores tandem singuli Socii suas turmas post octo dies ad conductum locum deduxere. Triduo postquam eos eduxerant Mamaluci, Taiaobæ regionem ingressi, prædam quantam nunquam aliàs fecerant, invenere: ultrò se deditibus populis, & vincula, metu mortis, induentibus. His, qui transmigracionis inceptæ pertæsi, Socios deseruerant, eandem fortunam expertis. At Mamaluci tantã populatione non contenti, cognito per Gualachorum terras Neophytorum turmas ab Sociis abductas esse, turmatim eos insequuntur.

IN Gualachorum regione Societas duo oppida fundaverat, unum sub nomine Conceptionis Didaci Salazarii curæ demandatum; alterum Sancti Petri, ad quod Didacus Rançonierius æger & Simon Maçeta recens appulerant. In hoc ex im-

provifo

*Fars transf-
migrandum.*

*Provincialis
transmigra-
tioni assen-
titur.*

**CAPUT
XLII.**
*Tria oppi-
da Taiao-
bæ fa-
ctonis trãf-
migrant.*

*Socii transf-
migracione
juvant.*

*Plurimi fu-
gunt.*

*Mamalucorum
adventus.*

**CAPUT
XLIII.**
*Dux colo-
niæ in Gua-
lachorum
regione po-*